

Handläggare:
Solveig Blid tfn 08/ 508 10 320
Matilda Ekström Sundberg tfn 08/ 508 10 035
Jack Cohen tfn 08/ 508 10 016
Hanna Runling tfn 08/ 508 10 133

Till Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 2008-01-24

Inkomna medborgarförslag

Förslag till beslut

Nämnden godkänner tjänsteutlåtet som svar på redovisade medborgarförslag.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Bakgrund

Enligt kommunallagen får en kommun, om den önskar, införa möjligheten till s k medborgarförslag. I Stockholms stad har denna möjlighet införts för stadsdelsnämnderna. Ett medborgarförslag bör enligt kommunallagen behandlas inom ett år. I detta tjänsteutlåtet behandlas ett stort antal medborgarförslag från Per-Ola Larsson.

Förvaltningens synpunkter

Förslagen bifogas. Nedan redovisas förvaltningens synpunkter.

1) Ett förslag daterat 2007-10-31, *dnr 2007-895-008* om information till personer med funktionsnedsättning på hemsidan. Förslagsställaren föreslår att nämnden undersöker hur många personer med funktionsnedsättning som saknar bostad, att nämnden planerar att bygga de bostäder som behövs, korrigerar fel på hemsidan samt anser att nämnden felaktigt tillämpar SoL och LSS.

Förvaltningens synpunkter: Den information som förslagsställaren hänvisar till på hemsidan är kommungemensam information som finns på alla stadsdelsnämnders hemsidor. Om något fel skulle upptäckas informeras ansvariga på stadsledningskontoret (SLK) så att rättelse kan göras. Vad gäller de synpunkter som framförs i förslaget bedömer förvaltningen att den åsyftade informationen inte innehåller sådana fel. Vad gäller förslaget att räkna alla de personer i stadsdelsområdet som har funktionsnedsättning, deras bostadsförhållanden etc, så har den frågan besvarats flera gånger tidigare. Att bygga bostäder eller planera för sådan bebyggelse är inte ett uppdrag för stadsdelsnämnderna, däremot framför nämnden i samband med nybyggnation ev. behov för särskilda målgrupper som stadsdelsförvaltningen arbetar med. För personer med funktionsnedsättning som är aktuella hos stadsdelsförvaltningen har handläggarna kunskap om bostadssituationen och ev. behov.

2) Ett förslag daterat 2007-10-10, *dnr 2007-828-008* om en mottagning tillsammans med psykiatri. Förslaget är i sitt innehåll likt det förslag daterat 2007-09-05, *dnr 2007-741-008* som besvarades på nämndsammanträde 2007-12-18.

Förvaltningens synpunkter: Psykiatri är en del av sjukvården och till största delen landstingets ansvar. Kommunen ansvarar genom sin socialtjänst för vissa sociala frågor för personer med psykiska eller andra problem. Samarbete mellan kommun och landsting är en förutsättning för vård och omsorg om personer som har hjälp från båda huvudmännen. Exemplet från Södertälje med samlokalisering av landstingets och kommunens verksamhet är intressant och tycks ha uppnått bra resultat. Liknande exempel finns på många håll. TeX har stadsdelsförvaltningen en gemensam mottagning på Karlavägen 112 tillsammans med landstinget när det gäller personer med missbruksproblem. Förvaltningen samverkar med landstinget på flera olika sätt när det gäller personer med psykiska funktionshinder. I dessa sammanhang har bl a den här frågan diskuterats. Det har dock hittills inte varit möjligt att realisera en samlokalisering, bl a beroende på att landsting och kommun har olika upptagningsområden.

3) Ett förslag daterat 2007-11-17, *dnr 2007-948-008*, där förslagsställaren beskriver oro inför konkurrensutsättning av verksamheter bl.a. Han föreslår att nämnden avbryter förberedelserna för upphandling av verksamhet inom bl a socialpsykiatri, ökar verksamheten på Lotsen, ser över nuvarande entreprenader för personligt ombud, hemtjänst och boendestöd och kontrollerar att de fyller avtalskraven.

Förvaltningens synpunkter: Kommunfullmäktige har beslutat att verksamhet som inte är myndighetsutövning eller strategisk ledning ska konkurrensutsättas. Utförarverksamhet inom socialpsykiatri är sådan verksamhet som därmed enligt fullmäktiges uppdrag bör konkurrensutsättas. Att förebereda personal och brukare är en viktig del i arbete med att genomföra upphandling/konkurrensutsättning på ett bra sätt.

Vad gäller förvaltningens verksamhet på Lotsen så pågår diskussion med intresseorganisationer om hur verksamheten ska utvecklas.

Vad gäller förslaget att se över aktuella entreprenader, så drivs verksamheten med personligt ombud och boendestödsverksamheten i förvaltningens egen regi och är inte lagda på entreprenad. Hemtjänsten, som drivs inom äldreomsorgen har både kommunal och olika privata utförare, där brukaren/kunden själv kan välja vem som ska utföra tjänsten. All verksamhet följs upp kontinuerligt.

4) Ett förslag daterat 2007-12-07, *dnr 2007-1032-008*, handlar om granskning av s k HVB-hem (hem för vård och boende). Förslagsställaren har på TV 3 sett ett reportage om HVB-hem i landet. I reportaget beskrevs personer som blivit illa behandlade. Förslagsställaren föreslår att nämnden uppdrar åt förvaltningen att granska de HVB-hem som anlitas.

Förvaltningens synpunkter: De personer som av förvaltningen placerats på institutioner, HVB-hem och liknade, besöks kontinuerligt av förvaltningens personal. Om information framkommer under besöken, om det kommer klagomål eller på annat sätt framkommer att utföraren inte fullgör sitt uppdrag enligt avtal så är den första åtgärden att påtala bristen så att utföraren kan rätta till fel eller brister. Om situationen inte förbättras kan det bli aktuellt med att säga upp utföraren från uppdraget. Om någon privatperson får information om

att en institution eller ett HVB-hem inte fullgör sitt uppdrag kan den personen kontakta länsstyrelsen i det län där institution eller ett HVB-hem är beläget. Länsstyrelsen har tillsynsansvar.

5) Ett förslag daterat 2007-10-15, *dnr 2007-838-008*, om bostadssituationen för utländska studenter. Förslagsställaren skriver att det förekommer att utländska studenter bor dåligt i tillfälliga bostäder vid Albano. Förslagsställaren föreslår att nämnden med stöd av socialtjänstlagen undersöker hur studenterna bor, planerar för insatser för att de ska få ett bättre boende och anmäler ärendet till länsstyrelsens överexekutor.

Förvaltningens synpunkter: Stadsdelsnämnden är delaktig i stadsdelsplaneringen av stadsdelsområdet Östermalm. Framförallt bevakar nämnden att det ordnas bostäder för de målgrupper som omfattas av socialtjänstens ansvar, såsom personer med olika funktionsnedsättning och personer som pga sociala och/eller psykiska svårigheter har problem med att ordna boende. Staden har även den s k Tak över huvudet-garantin för personer som saknar tak över huvudet. Däremot åligger det inte socialtjänsten att ta ansvar för boendet för t ex utländska utbytesstudenter till KTH. I den mån någon av dem saknar tak över huvudet så omfattas de av Tak över huvudet-garantin och kan erbjudas boende på härbärge, inackoreringshem eller vandrarhem.

Vid kontakt med KTH, som är ansvarig för bostäder till sina utbytesstudenter, har framkommit att de studenter som önskat flytta från Albano har erbjudits alternativa boenden. KTH har dessutom beslutat att tomställa de aktuella paviljongerna från 2008-02-01. Att lösningen med paviljongerna vid Albano innebär brister är ansvariga på KTH medvetna om även om standarden är jämförbar med vad som erbjuds svenska utbytesstudenter på många universitetsorter i Europa.

6) Ett förslag daterat 2007-10-08, *dnr 2007-824-008*, om arbete för personer med funktionsnedsättning. Förslagsställaren hänvisar till det tidigare projektet SAMRÖL och föreslår att nämnden inleder med en serie seminarier med personer med funktionsnedsättning för att utreda önskemål m m.

Förvaltningens synpunkter: Nämnden har sedan ett par år haft två projekt inriktade särskild till personer som har långa sjukskrivningar, funktionsnedsättning och är beroende av försörjningsstöd, VEGA och ARIRE. Båda projekten har visat goda resultat. Personer med psykisk funktionsnedsättning har möjlighet till praktik/arbetsträning/sysselsättning på ArbetsCentrum. Daglig verksamhet ordnas för alla som har rätt till och önskar det enligt LSS. Arbetsförmedlingen erbjuder olika anpassningsmöjligheter för att möjliggöra för personer med olika handikapp att kunna arbeta. Kommunen ordnar med stöd av Arbetsförmedlingen s k OSA-anställningar. En svårighet är att hitta lämpliga arbetsplatser där personer med olika funktionsnedsättning kan få arbete. Den frågan planerar de nystartade jobbtorgen att ta itu med.

7) Ett förslag daterat 2007-09-04, *dnr 2007-743-008*, där förslagsställaren ifrågasätter USK:s befolkningsprognoser, förskoleplanering m m.

Förvaltningens synpunkter: Inom av Östermalms stadsdelsförvaltning driven förskole-

verksamhet disponeras mellan 1 560 och 1 620 platser. I augusti 2007 fanns 1 572 barn inskrivna. I USK:s senaste befolkningsprognos 2007-2016 beräknas antalet i åldrarna 1-5 år till 2 798 barn. Enligt Stockholms stads dataregistreringssystem per 070912 är antalet barn i åldrarna 1-5 år boende i stadsområdet 2 800 barn. Under augusti/september varje år sker den stora intagningen till stadsdelsförvaltningens förskolor. I augusti gick 250-260 6-åringar över till skolan och motsvarande antal lediga platser fanns omedelbart tillgängliga. Föräldrarnas önskemål varierar. Efterfrågan kan vara hög i ett område ena året och låg nästkommande år. I planeringen av platsbehovet i förskoleverksamheten följer förvaltningen fortlöpande USK:s prognoser som baseras bl a på SCB:s register över totalbefolkningen samt aviseringar om förändringar i folkbokföringen som inkommer till SCB från länsskattemyndigheterna. I befolkningsstatistiken redovisas invånarna där de är folkbokförda vid en viss tidpunkt, i 2007-års prognos den 31 december 2006. Beräkningsgrunden som används i bedömningen av förskoleläget i Östermalm anger vilket det reala ökningstalet förskolebarn är som behöver barnomsorg under en period av år framåt. Antalet 0-åringar som faktiskt bor på Östermalm enligt USK:s befolkningsstatistik ställs i relation till antalet inskrivna 5-åringar som lämnar förskolan för att börja skolan. Det reala ökningstalet ger följaktligen behovet av ytterliggare platser utöver de befintliga. Detta i kombination med tillgång till lediga platser pga uppsägningar och flyttningar, ligger till grund för bedömningen av platsbehovet. I bedömningen ligger förutom nyöppnade avdelningar, erfarenheten av att de köande ofta står i flera köer (till enskild verksamhet och till kommunal) och att det alltid sker en viss omflyttning under året. Dessutom ställs platsbehovet i stadsdelsförvaltningens förskolor i relation till nya etableringar av enskilt drivna förskolor då detta ökar det totala antalet disponibla platser i stadsdelsområdet. Förvaltningen anser att kontrollen över behov och dimensionering av förskoleverksamheten är god.

8) Ett förslag daterat 2007-12-03, *dnr 2007-1019-008*, som tar sin utgångspunkt från landstingsrådet Filippa Reinfeldts och partisekreterare Per Schlingmans debattartikel i DN om kvalitet i sjukvården.

Förvaltningens synpunkter: Upphandling och konkurrensutsättning är naturligtvis ingen garanti för kvalitet lika lite som det är någon garanti för kvalitet att personalen är anställd av kommunen. Det finns många exempel på bra kvalitet både i verksamhet på entreprenad och i verksamhet där personalen är anställd av kommunen. Förvaltningen kan inte se att Reinfeldts och Schlingmans debattartikel ger anledning till att avbryta fungerande entreprenader eller att ändra arbetet med förvaltningens öppna verksamhet Lotsen.

9) Ett förslag daterat 2007-12-12, *dnr 2007-1051-008*, om att stadsdelsnämnden ska ta reda på hur många invånare som har behov av egen bostad, vidare begära av stadens bostadsbolag att de bygger dess bostäder samt föreslå att kommunstyrelsen tar initiativ till liknande agerande i övriga delar av staden.

Förvaltningens synpunkter: Liknande förslag från förslagsställaren har besvarats flera gånger tidigare. Att bygga bostäder eller planera för sådan bebyggelse är inte ett uppdrag för stadsdelsnämnderna, däremot framför nämnden/förvaltningen i samband med nybyggnation de behov som kan föreligga för särskilda målgrupper som stadsdelsförvaltningen arbetar med. För t ex de personer med funktionsnedsättning som är aktuella hos oss har

handläggarna kunskap om bostadssituationen och ev. behov.

10) Medborgarförslag daterat 2006-07-26, *dnr 2006-718-008* om insatser inom äldreomsorgen utifrån 3 kap. 3 § socialtjänstlagen. Enligt förslaget bör nämnden organisera personalen i vårdlag. Förslagsställaren ifrågasätter som i flera av sina medborgarförslag att nämnden har verksamhet på entreprenad, huruvida nämnden tar ansvar för verksamheter på entreprenad samt föreslår att nämnden säger upp avtal.

Förvaltningens synpunkter: Begreppet vårdlag används framför allt på sjukhusen. Man skulle naturligtvis kunna använda liknande begrepp även på äldreboenden. Inom hemtjänsten är det inte lika tillämpligt eftersom kommunen inte har ansvar och befogenheter för hälso- och sjukvården. Det är viktigt att det finns ett bra samarbete mellan kommun och landsting för att möta de äldres behov och skapa helhetssyn. I hemtjänsten tilldelas brukaren en kontaktman som har helhetsansvaret för den enskildes behov och är en länk till anhöriga, övrig personal och när det gäller samarbete med primärvården har kontaktmannen en viktig funktion att fylla. Nämnden ska ge insatser av god kvalitet. Samtliga verksamheter i stadsdelsområdet och verksamheter som Stockholms stad har ramavtal följs upp årligen. Äldreförvaltningen har det övergripande ansvaret för privata hemtjänstutförare. Stadsdelsnämnden arbetar på olika sätt med uppföljning och kontroll av vård- och omsorgsboenden som drivs på entreprenad. Stadsdelsnämnden kan häva ett avtal om entreprenören uppenbarligen inte fullgör sina åtaganden. Man kan dock inte bryta avtal så fort ett problem uppstår. Stadsdelsnämnden verkar för långsiktighet och kontinuitet för både brukare och entreprenör. Målsättningen för Stockholm stad är en ökad mångfald av aktörer med olika inriktningar. Den enskilde ska kunna välja bland flera aktörer, både inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende. Möjligheten att uppnå en mångfald av utförare med olika profil ökar om det finns verksamheter i kommunal liksom i entreprenad driven och privat regi.

11) Ett förslag daterat 2007-07-15, *dnr 2007-629-008* om kvalitetet i äldreomsorgen och att avtal med entreprenörer sägs upp.

Förvaltningens synpunkter: Frågan om kvalitetsuppföljning och entreprenadavtal har behandlats i ovanstående svar med *dnr 2006-718-008*. Genom fortlöpande arbete med budget och verksamhetsplanering har förvaltningen god kontroll på kostnaderna i egen regi och i verksamheter som drivs på entreprenad. Idag utgår en fast dygnsersättning till utföraren som kan variera beroende på boendeform och inriktning. I och med att valfrihetssystem införs i vård- och omsorgsboende kommer däremot en fast ersättning, baserad på den enskildes vårdbehov, ges till samtliga utförare oavsett regiform. Den av Stockholm stad genomförda brukarundersökningen av hemtjänsten (2006) visar inga väsentliga skillnader mellan privat och kommunal regi när det gäller hur brukarna upplever den utförda hjälpen. När det gäller vård- och omsorgsboendena kommer kvalitetsredovisningar och resultat från brukarundersökningar redovisas för respektive boende så att allmänheten kan ta del av dessa.

12) Medborgarförslag daterat 2006-08-19, *dnr 2006-807-008*. Förslagsställaren vill veta hur stor andel av de som ansöker om någon slags äldreboende som beviljas detta, om det finns brist på lämpliga bostäder är samt föreslår att nämnden uppdrar åt stadens fastighetsbolag att bygga nya bostäder för äldre.

Förvaltningens synpunkter: Vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg är en av kommunens mest kostsamma insatser som kan beviljas för personer som har ett omfattande omvårdnadsbehov. Antalet beslut som fattas redovisas regelbundet för stadsdelsnämnden. Under perioden januari - oktober har det inkommit 417 ansökningar om vård- och omsorgsboende med heldygnsomsorg och servicehus varav 388 eller hela 93 procent har beviljats. Väntetiden att få plats i vård- och omsorgsboende fluktuerar men är inte längre än att förvaltningen klarar lagens intentioner om verkställighet inom tre månader. I planen för vård- och omsorgsboende¹ görs en bedömning av det framtida behovet av platser i vård- och omsorgsboende. Mot bakgrund av att behovet av äldreomsorgsplatser minskar i innerstaden fram till år 2020 finns inget behov av att i nuläget bygga fler boenden med heldygnsomsorg på Östermalm. Den statliga Äldreboendedelegationen utreder för närvarande hur fler personer skall få tillgång till bostad i s.k. mellanboendeformer eller trygghetsboende. Boendeformen föreslås vända sig till den växande andel äldre som behöver flytta på grund av hög ålder, otrygghet och oro och som idag inte bedöms vara i behov av heldygnsomsorg. Kommunfullmäktige har beslutat att valfrihetssystem inom vård- och omsorgsboenden i Stockholms stad införs från och med 1 juli 2008. Den enskilde ska kunna välja bland alla boenden som ingår i valfrihetssystemet, inom såväl som utom Stockholms stads gränser. Vård- och omsorgsboendena är således en gemensam resurs för hela staden där ”referensgruppen för äldreboendeplanering” inom äldreboendekommittén är rådgivande i arbetet med stadsövergripande planering för vård- och omsorgsboende.

13) Ett förslag daterat 2007-10-01, *dnr 2006-774-008* är en komplettering till tidigare medborgarförslag om måltider för pensionärer och skolelever. Förslagsställaren föreslår att nämnden slutar att leverera matlådor till pensionärernas hem och istället satsar på att servera mat till skolelever och äldre.

Förvaltningens synpunkter: Förvaltningen har besvarat frågan om måltider för pensionärer och skolelever i medborgarförslag med ovanstående dnr samt i förslag med dnr 2005-754-008 och 2005-1086-008. Medborgarförslagen har i huvudsak liknande lydelse och i de tidigare svaren framgår det hur förvaltningen verksamhet arbetar med frågan om maten. Stadsdelsnämnden har beviljats stimulansmedel för utveckling inom kostområdet och under 2008 kommer hemtjänstpersonal att bl.a. få utbildning i enklare matlagning och livsmedelshygien. För att tillgodose behoven för pensionärer som får matlåda har stadsdelsnämnden ramavtal med Medirest AB, Samhall AB och Sodexo AB under perioden 2007-10-01 t.o.m. 2009-09-30. Det finns idag inga planer på att bygga om de mottagningskök som finns på vård- och omsorgsboenden till tillagningskök för att leverera färdiglagad mat till personer i ordinärt boende. I vissa fall krävs i så fall omfattande ombyggnation till höga kostnader för att motsvara dagens höga krav i lagstiftningen m m.

Bilagor

Medborgarförslag av Per-Ola Larsson.

¹ ”Revidering av planer för vård- och omsorgsboende 2006”. Kungsholmens, Norrmalms och Östermalms stadsdelsförvaltningar.